

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Aan alle schoolbesturen en scholen in het voortgezet (speciaal) onderwijs in
Nederland

Primair onderwijs
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
27615344

Datum 1 april 2021

Betreft zelftesten in het voortgezet (speciaal) onderwijs

Geachte schoolbestuurder, schoolleider,

Het coronavirus heeft een grote impact op ons allemaal. Voor alle leerlingen, ouders, en u als onderwijspersoneel ben ik blij dat de scholen in het voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs weer gedeeltelijk open zijn. Hierdoor kunnen leerlingen weer deels naar school. Dit is erg belangrijk voor de ontwikkeling en het welzijn van bijna 1 miljoen kinderen. De komende tijd gaan wij de bestaande coronamaatregelen in het voortgezet (speciaal) onderwijs aanvullen met de inzet van zelftesten voor onderwijspersoneel en leerlingen. Dit houdt in dat vanaf half april zelftesten bij uw school worden afgeleverd. In deze brief leggen we uit wat dit betekent voor uw school/scholen, uw leerlingen en uw medewerkers. Om direct gebruik te kunnen maken van de zelftesten, is het van belang dat u nu alvast voorbereidingen treft. Eén van die voorbereidingen is het bespreken van deze brief met uw personeel en de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad (G)MR. Vanwege de urgentie ontvangt u deze brief vandaag, zodat u de informatie heeft om na Pasen hiermee aan de slag te gaan.

Pilots en advies expertgroep

De afgelopen maanden hebben verschillende scholen uit het voortgezet (speciaal) onderwijs meegewerkt aan pilots met de inzet van coronasneltesten. Hieruit blijkt dat testen, aanvullend aan de bestaande maatregelen, meerwaarde heeft voor de continuïteit van het onderwijs. Mogelijke besmettingen worden vroegtijdig opgespoord, waardoor uitbraken kunnen worden voorkomen.

Tijdens de pilots zijn een aantal juridische en organisatorische problemen naar voren gekomen, die het regelmatig testen op scholen moeilijk maakt, met name als veel scholen gebruik gaan maken van het testen. Het gaat dan bijvoorbeeld om het testen onder medisch toezicht. Het kabinet heeft daarom een expertgroep om advies gevraagd, hoe testen in het onderwijs het beste ingezet kunnen worden. De expertgroep-Van der Zande heeft het kabinet op dinsdag 23 maart 2021 het [advies](#) gegeven om als type test gebruik te maken van zelftesten en daarbij bovenstaande knelpunten weggenomen. Zelftesten worden niet (langer) gekwalificeerd als een medische handelingen en vallen daarmee niet onder de Wet kwaliteit, klachten en geschillen in de zorg (Wkkgz) en de Wet geneeskundige behandelings-overeenkomst (Wgbo). Dit advies volgen wij op.

Zelftesten in het voortgezet (speciaal) onderwijs

Vanaf half april wordt het voor alle scholen in het voortgezet onderwijs mogelijk om leerlingen en onderwijspersoneel te testen op het coronavirus. Het gebruik van de zelftest is altijd vrijwillig. De zelftest is eenvoudig af te nemen, doordat ze minder diep de neus in gaat dan de reguliere coronatesten in de GGD-teststraat. Er komt instructiemateriaal beschikbaar over hoe de test gebruikt moet worden.

Er gaat op twee verschillende manieren getest worden: *risicogericht* en *preventief*:

1. Het risicogericht testen wordt ingezet bij onderwijspersoneel en leerlingen, wanneer er een besmetting met het coronavirus op school bekend is.
2. Het preventief testen wordt op dit moment uitsluitend ingezet voor het onderwijspersoneel. Hierbij is de test een preventieve check, zonder dat daar directe aanleiding toe is.

1. Risicogericht zelftesten van leerlingen en onderwijspersoneel – op school

Scholen kunnen vanaf half april zelftesten inzetten voor het risicogericht testen van leerlingen en onderwijspersoneel in het voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs. Het risicogericht testen wordt gebruikt als er een besmetting bij een leerling of medewerker op school bekend is. Daarbij wordt de zelftest gebruikt voor iedereen die valt onder [categorie 3 'overige contacten'](#) uit het bron- en contactonderzoek van de GGD.

De risicogerichte zelftest wordt op school door een individuele leerling of medewerker bij zichzelf afgenomen, onder begeleiding van een daartoe getrainde medewerker. De begeleiding betreft hulp op afstand: verbaal en/of digitaal.

Iedereen die valt binnen de definitie '[nauwe contacten](#)', moet zoals nu ook het geval is meteen naar huis, en wordt verzocht een afspraak bij de GGD te maken voor een coronatest in de GGD-teststraat.

Training begeleiders

Het is de bedoeling dat er op iedere school één of meerdere medewerkers worden getraind om de afname van het risicogericht zelftesten op school voor leerlingen te begeleiden. Hiervoor wordt een e-learningmodule van maximaal 1,5 uur opgezet. U ontvangt hier op korte termijn meer informatie over.

Voortgezet speciaal onderwijs en praktijkonderwijs

Binnen het voortgezet speciaal onderwijs en praktijkonderwijs zullen er leerlingen zijn voor wie het zelftesten niet goed uitvoerbaar is. Daarom bekijken we als ministerie samen met de sectororganisaties en de GGD hoe we het testen voor deze groepen leerlingen toegankelijk kunnen maken. Nadere informatie hierover volgt nog.

2. Preventief zelftesten onderwijspersoneel - thuis

Naast het risicogericht testen van leerlingen en onderwijspersoneel, wordt er vanaf half april in het basisonderwijs, speciaal (basis)onderwijs en het voortgezet (speciaal) onderwijs ook gestart met preventief testen van het onderwijspersoneel. Medewerkers kunnen de preventieve zelftest twee keer per week thuis bij zichzelf uitvoeren, zolang ze geen klachten hebben die passen bij het coronavirus.

Als medewerkers wel klachten hebben of als nauw contact naar voren komen uit bron- en contactonderzoek worden zij verzocht zich te laten testen in een GGD-teststraat. Zorgmedewerkers, onderwijspersoneel en personeel in de kinderopvang hebben hierbij [voorrang](#).

Uitgangspunten voor het gebruik van zelftesten in het onderwijs

Er zijn een aantal punten die extra aandacht behoeven. Deze zijn ook relevant om te bespreken met uw (G)MR. De MR heeft op grond van artikel 10, onderdeel e, van de Wet medezeggenschap scholen een instemmingsrecht indien uw school beleid gaat voeren op het risicogerichte gebruik van de zelftesten. Het gebruik van de zelftesten is voor ieder personeelslid en elke leerling uiteraard vrijwillig.

Vrijwilligheid

Voor het testen geldt volledige vrijwilligheid. Iedereen heeft het recht om deelname te weigeren. Wanneer een leerling of medewerker besluit niet deel te nemen aan een zelftest, zal dit nooit mogen leiden tot uitsluiting van het onderwijs of de werkzaamheden.

Toestemming

Scholen informeren de ouders/verzorgers over de start van zelftesten op school. U ontvangt hiervoor in de loop van volgende week een voorbeeldbrief.

Bij leerlingen tot 16 jaar is toestemming van beide ouders/verzorgers nodig. Mocht slechts één ouder/verzorger (schriftelijke) toestemming geven, dan wordt dat alleen als voldoende beschouwd, als de school er redelijkerwijs alles aan gedaan is om de toestemming van beide ouders/verzorgers te krijgen. Bij het geven van schriftelijke toestemming stemmen ouders in met afname van de test en verzoeken zij de school om hun kind te begeleiden bij afname van de zelftest. De platforms *Somtoday*, *WIS communicator* en *Magister* kunnen worden ingezet voor het verzamelen van digitale toestemmingen. De leveranciers van dit platform kunnen scholen helpen bij het inrichten hiervan. Leerlingen kunnen ook na toestemming van hun ouders/verzorgers op ieder moment besluiten alsnog af te zien van het testen.

Voor leerlingen van 16 jaar en ouder is geen formele toestemming van ouders/verzorgers nodig. Het deelnemen aan een (begeleide) zelftest op school wordt voor leerlingen van 16 jaar en ouder als het geven van toestemming beschouwd.

Ook voor het onderwijspersoneel is geen formele toestemming nodig voor het afnemen van de zelftest of het verwerken van gegevens. De medewerker besluit zelf om een zelftest thuis af te nemen.

Vertrouwelijkheid

Degene die de zelftest afneemt is niet verplicht de uitslag te delen. Personeel en (ouders/verzorgers van) leerlingen worden echter wel dringend verzocht om een positieve uitslag te melden bij de school, zodat de school maatregelen kan treffen om een uitbraak te voorkomen. Scholen gaan vertrouwelijk met deze informatie om. Coronabesmettingen van leerlingen en onderwijspersoneel worden niet op persoonsniveau geregistreerd door de school. De school zal daarentegen wél leerlingen en het overige personeel moeten informeren over een coronabesmetting (indexcasus) op school (uiteraard geanonimiseerd). Het advies is om binnen de school een vaste contactpersoon te benoemen aan wie de testuitslagen worden doorgegeven.

Gevolgen testuitslag

Bij een **positieve testuitslag** gaat de leerling of medewerker thuis in [quarantaine](#) en neemt hij/zij contact op met de GGD voor het afnemen van een coronatest in de GGD-teststraat. Onafhankelijk van die testuitslag volgt men het advies op wat men krijgt van de GGD. Het testen in de GGD-teststraat is erg belangrijk voor het bron- en contactonderzoek vanuit de GGD. Dit onderzoek kan pas starten als de besmetting door de GGD is geregistreerd.

Een **negatieve uitslag** betekent dat er geen corona is gevonden. De leerling of medewerker kan dan gewoon op school blijven. Wel moet men zich nog steeds aan alle coronaregels (op school) houden. De uitslag van de zelftest is 48 uur geldig. Daarom is het belangrijk om bij een negatieve uitslag bij risicogericht testen de test na een aantal dagen te herhalen. Het preventief testen vindt al twee keer per week plaats.

Bron- en contactonderzoek

De GGD kan in het kader van bron- en contactonderzoek de school vragen bepaalde informatie te verstrekken over medewerkers en leerlingen. Dit mag de school doen op grond van een 'gerechtvaardigd belang'. Hiervoor heeft het ministerie van OCW recent een [handreiking](#) gepubliceerd. De volgende (persoons)gegevens mogen verstrekt worden:

- de naam van de medewerker of leerling die mogelijk als categorie 2 of 3 in het BCO wordt aangemerkt;
- de geboortedatum van de medewerker of leerling;
- het telefoonnummer en/of e-mailadres van de medewerker of leerling (of van diens ouders / verzorgers bij leerlingen tot 16 jaar);
- of de medewerker of leerling op een of meerdere specifieke dagen op school aanwezig was (de presentielijst);
- waar de leerling in de klas zat tijdens een of meerdere lessen (de plattegrond van de klas);
- of er sprake was van groepsvorming/cohortering en contactbeperking conform de RIVM-richtlijnen.

Er hoeft niet expliciet vooraf of bij iedere casus toestemming gevraagd te worden aan ouders of de leerling zelf om de bovenstaande gegevens te verstrekken. De school draagt er zorg voor dat hier vóóraf aan alle belanghebbenden over wordt gecommuniceerd. Als ouders/verzorgers of leerlingen niet willen dat de school gegevens deelt met de GGD in het kader van bron- en contactonderzoek, kunnen zij daar bezwaar tegen maken bij de school zodat deze gegevens niet verstrekt worden.

Verantwoordelijkheid

Bij het afnemen van een zelftest ligt de verantwoordelijkheid altijd bij de afnemer zelf. Dit is ook het geval als de test onder begeleiding van een getrainde medewerker wordt afgenomen.

Planning en communicatie

De komende week werken wij de planning van het verzenden van testen verder uit. Dit hangt namelijk af van het aantal testen dat de fabrikanten kunnen leveren. U wordt in de loop van volgende week hierover geïnformeerd. Voor het afleveren van de testen bij uw school hoeft u van te voren niets te doen. Als school kunt u de zelftesten zelf verspreiden onder uw personeel voor het preventief test. De overige hoeveelheid tests blijft op school voor het risicogericht testen van leerlingen en onderwijspersoneel. Wel vragen we u het gesprek te voeren op de school over het gebruik van de testen.

Vragen

Voor vragen kunt u als school of bestuur binnenkort terecht bij een helpdesk. Deze is nog in ontwikkeling, maar komt tegelijkertijd met de testen beschikbaar.

Tot slot

Voor de verdere communicatie over het zelftesten is het belangrijk dat wij over de juiste contactgegevens beschikken. Daarom willen we u vragen om de contactgegevens van uw school/scholen zorgvuldig te controleren in [het volgende bestand op de website van DUO](#) (onder 'basisinformatie van instellingen in het onderwijs'). Wilt u dit doen voor **9 april** in verband met de levering? Als uw gegevens niet kloppen, vragen we u de juiste gegevens per e-mail door te geven via briweb@duo.nl.

Wij hopen u hiermee (voorlopig) voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

De minister voor Basis-, Voortgezet Onderwijs en Media,

Arie Slob